

Diana Rubene

Daugavpils Universitāte, Łotwa

Model dziennikarstwa „emocjonalnego” na przykładzie felietonów Janusza Leona Wiśniewskiego

Twórczość Janusza Leona Wiśniewskiego jest dobrze znana polskim czytelnikom. Popularność pisarz zyskał po napisaniu powieści *S@motność w sieci*, obecnie jest autorem wielu powieści, opowiadań. Jest także stałym felietonistą miesięcznika dla kobiet „Pani”. Należy zaznaczyć, że jego książki: *Intymna teoria względności*, *Molekuły emocji*, *Sceny z życia za ścianą*, *Zbliżenia*, *Ukrwienia* oraz *Moja bliskość największa* są zbiorami tekstów drukowanych na łamach tego czasopisma. Felietony z czasopisma „Pani” można znaleźć także na stronie internetowej miesięcznika „Twój styl”.¹ Twórczość Janusza Wiśniewskiego zaliczana jest do tzw. „literatury kobiecej”. W jego w powieściach, opowiadaniach, felietonach przeważa tematyka miłosna, jego utwory są pełne uczuć, emocji, intymności. Jak mówi sam autor: „Kobiety uwielbiają czytać o emocjach, o uczuciach, a ja właśnie o tym piszę.”²

Janusz Wiśniewski w jednym z wywiadów tak mówi o swoim pisaniu felietonów „Ja piszę felietony do kobiecego miesięcznika „Pani” z przekonaniem, że obecność mężczyzny może się tam trochę przydać. (...) Zakładam, że mężczyźni tych miesięczników nie czytają, ograniczając się, co najwyżej do oglądania dekoltoń. Wydanie felietonów w postaci książki jest jedyną drogą, aby zaistnieć ze swoimi myślami w znacznie szerszym zakresie. Poza miesięcznikiem, który jest w pewnym momencie tak samo przerażająco nieaktualny i tak samo nudny jak gazeta z wczoraj. Na dodatek, teksty publikowane w książkach są istotnie rozszerzoną wersją tego, co ukazało się w gazecie. W gazetach trzeba się dokładnie zmieścić w koncepcji grafika i rozmiarach projektu strony oraz koncepcji miesięcznika. Tekstu jest tam

¹ <http://www.styl.pl/magazyn/felietony/janusz-wisniewski>

² http://polish.ruvr.ru/2012_09_12/Janusz-Wisniewski-wywiad/8.04.2013

o wiele mniej.”³ Jak widać, autor - felietonista ma dość ograniczone możliwości. Jego zadaniem jest napisanie krótkiego, zwięzłego tekstu (przeważnie na 1 stronę), o tematyce zgodnej z koncepcją miesięcznika.

Czym więc jest felieton jako gatunek? Przyjrzyjmy się jego definicji. W *Słowniku terminologii medialnej* czytamy: „Felieton - gatunek dziennikarski zaliczany do publicystyki, prezentujący subiektywny punkt widzenia autora na aktualne tematy w zwięzłej, zazwyczaj dowcipnej formie, przy użyciu literackich środków wyrazu (aluzja, przenośnia, hiperbola, stylizacja, gra słów itp.). Inne jego cechy gatunkowe to wielotreściowość, narracyjność (pogadanka, pogawędka), dygresyjność, heterogeniczność, luźna kompozycja, wielostylowość, synkretyzm gatunkowy, nieoficjalność, cykliczność. Obok reportażu, jest najbliższej spokrewniony z literaturą (gatunek paraliteracki). Decyduje o tym literacka tradycja (gawęda, kaznodziejstwo), orientacja (środki ekspresji) oraz język będący nie tylko narzędziem przekazu treści (funkcja poznawcza), lecz także oddziaływania emocjonalnego i estetycznego (funkcja konatywna, impresyjna i ekspresyjna). [...] Felieton można klasyfikować wg różnych kryteriów: tematycznego (obyczajowe, sportowe, sądowe, kulinarne itp.), medialnego (prasowe, radiowe, telewizyjne), funkcjonalnego (ekspresyjne, perswazyjne, ludyczne).”⁴

W założeniach teoretycznych felieton „powinien być pisany dla rozrywki czytelników, w tonie swobodnym, o dużym zabarwieniu satyrycznym, nawet skandalizującym.[...] Autor felietonu ma prawo manifestować swój subiektywny punkt widzenia, podkreślać uczuciowość i zaangażowanie w dane sprawy.”⁵

Z podanych definicji wynika, że jedną z charakterystycznych cech felietonu jest uczuciowość. Felieton potrafi emocjonalnie oddziaływać na czytelnika, a więc pełni funkcję emotywną, ekspresyjną. Emotywna funkcja, a także reprezentacja emocji, ich komunikowanie, wyrażanie badane jest w wielu dziedzinach, m.in. w literaturoznawstwie, psychologii, socjologii, lingwistyce. Tak na przykład we współczesnej lingwistyce ważne miejsce zajmuje problem badania komunikacji i reprezentacji emocji w różnych typach tekstów. Kognitywno-dyskursywny kierunek badań emocji stworzył pojęcie „emocjologii tekstu”, czyli badanie emocji w tekście.⁶ Emocjologia tekstu wiąże się z podejściem antropocentrycznym we współczesnej lingwistyce, kiedy język i tekst są rozpatrywane nie

³ www.ksiazka.net.pl 14.02.2007

⁴ *Słownik terminologii medialnej*, red. Walery Pisarek, Kraków 2006 [wersja cd, hasło: felieton]

⁵ W. Furman, A. Kaliszewski, K. Wolny-Zmorzyński, *Gatunki dziennikarskie. Specyfika ich tworzenia i redagowania*, Rzeszów 2000, s.81

⁶ <http://philarts.spbu.ru/structure/sub-faculties/engl-filolog/anglistika-articles/emotsiologiya-texta>. 11.04.2013

tylko z punktu widzenia mówiącego i myślącego subiekta, ale z pozycji „człowieka czującego”, odbiorcy. Zakłada się, że wiodąca emocja, wpisana wielokrotnie w tekście, przejawia się dla odbiorcy jako emocjonalna dominanta tekstu.⁷

Należy zaznaczyć, że w językoznawstwie pojęcia *emocja* i *uczucie* są często traktowane jako synonimy. W polskim językoznawstwie dobrze znany jest podział „uczuć”, zaproponowany przez Iwonę Nowakowską-Kempną. Badaczka, korzystając z ustaleń psychologów dzieli uczucia na:

1) afekty, czyli uczucia krótkotrwałe, o charakterze zdarzeniowym (n. p. złość, zaskoczenie);

2) uczucia o charakterze dyspozycji psychicznych, wśród których wyróżnia nastroje (smutek, radość), usposobienia (n. p. niewesołe, pogodne) oraz uczucia-postawy, stany emocjonalne (n. p. niechęć, życzliwość). Nowakowska-Kempna także zaznacza, że uczucia długotrwałe, ale intensywne „burzliwe”, na przykład miłość lub nienawiść, bywają nazywane emocjami.⁸

Na czym polega emocjonalność felietonów Wiśniewskiego? Jak mówi sam autor, felietony to owoc jego rozmów z ludźmi, którzy chętnie dzielą się swoimi historiami z pisarzem, opowiadają mu o swoich najgłębiej skrywanych tajemnicach i uczuciach. Janusz Wiśniewski nie ukrywa, że interesuje go świat emocjonalny człowieka, jego uczucia, przeżycia. Na łamach miesięcznika „Pani”, jest on przede wszystkim słuchaczem – felietonistą. Autor – narrator, zbliżając się do rozmówcy, najpierw słucha, a następnie opowiada czytelnikom o trudnych relacjach pomiędzy ludźmi, ich problemach, rozterkach, marzeniach, a jednocześnie sprytnie ukrywa się za opowieściami, wychodząc z cienia tylko wtedy, gdy rozmówca zwraca się bezpośrednio do niego.

Teksty felietonów skierowane są przede wszystkim do kobiet. Odwołują się do tematów bliskich kobietom - relacje pomiędzy mężczyzną a kobietą, macierzyństwo, ciąża, samotność. Bohaterkami felietonów są przeważnie kobiety. Są to często kobiety nieszczęśliwe, zagubione, chore, co niewątpliwie wpływa poruszająco na czytelnika, na jego reakcję emocjonalną.

O emocjonalności felietonów świadczą występujące w tekstach liczne nominacje uczuć i emocji. Pojawiają się one już nawet w samych ich tytułach – tzw. „mocnych pozycjach

⁷<http://philarts.spbu.ru/structure/sub-faculties/engl-filolog/anglistika-articles/emotsiologiya-texta>. 11.04.2013

⁸ I. Nowakowska-Kempna, *Konceptualizacja uczuć w języku polskim*. Warszawa 1995, s.119

tekstu.⁹ Tak na przykład w kilku tytułach felietonów pojawia się nominacja emocji *miłość*: *Miłość ślepa jest...* [marzec 2013], *O miłościach w maju*, [maj 2010], *O hormonach, miłości i wolnej woli* [marzec 2011].

W felietonach niejednokrotnie podkreślane jest znaczenie miłości w życiu, miłości jako największej wartości:

Okazało się, że zarówno młodzi, jak i ci starsi cenią **miłość jako największą wartość** w swoim życiu w prawie identycznym stopniu.¹⁰

Jedną z największych wartości w życiu człowieka **jest miłość**. Ta długotrwała, odwzajemniona oraz oparta na monogamicznej wyłączności.¹¹

Są też przykłady, mówiące o związku miłości z cierpieniem, udręką w przypadku, gdy jest nieodwzajemniona:

Nieodwzajemniana miłość jest straszną udręką, proszę pana. Szczególnie ta miłość, która kiedyś była sensem życia, a teraz się wypaliła. Umarła. Bezpowrotnie.¹²

Miłość nawet ta odwzajemniona nie zawsze może kojarzyć się pozytywnie, może być także nudna, nieciekawa, jak w następnym przykładzie:

Miłość oparta jedynie na wspólnym mianowniku to - jego zdaniem - **marny film kryminalny**, w którym od początku wiadomo, kto zabił, a mimo to ogląda się go do końca.¹³

Miłość w felietonach łączy się z innymi uczuciami, na przykład ze strachem. Strach może być reakcją na miłość ze strony innej osoby, jest związany z niepewnością, z brakiem poczucia bliskości z tym człowiekiem:

Życia z takim człowiekiem trzeba się nauczyć. Dopiero potem można się tym, co w nie wnosi, cieszyć. I chociaż wiem, że robi to **z miłości** do mnie, to **czasami się boję**, ponieważ czuję się, jak gdybym nagle spotkała obcego mi człowieka, z którym mam wyruszyć w daleką i najważniejszą podróż.¹⁴

Miłość może stopniowo przechodzić w strach. Przy czym strach w tym przypadku także łączy się z obojętnością:

⁹ Termin „mocna pozycja tekstu” (m.in. tytuł, początek, zakończenie tekstu) jest używany w lingwistyce podczas analizy kompozycji tekstu. Zakłada się, że mocne pozycje tekstu są bardzo silnym środkiem wpływu na czytelnika. [w:] Арнольд И. В. "Иностранные языки в школе", 1978 №4, s.23-31

¹⁰ J.L. Wiśniewski, O wolnym rynku, Pani, 4, 2012

¹¹ Tamże

¹² J.L. Wiśniewski, Sceny z życia małżeńskiego, Pani, 11, 2011

¹³ J.L. Wiśniewski, Wydarzenia nieoczekiwane, Pani, 9, 2012

¹⁴ Tamże

W trakcie jednej z takich awantur uderzył mnie. **Przestawałam go kochać, zaczynałam się bać.** Po dwóch latach, gdy zrozumiałam, że **odczuwam wobec niego albo obojętność, albo strach.**¹⁵

Strach może stopniowo przejść w niepokój, który jest uczuciem krótkotrwałym, szybko mijającym – tak jest w następnym przykładzie:

Życia z takim człowiekiem trzeba się nauczyć. [...]I chociaż wiem, że robi to z miłości do mnie, to czasami **się boję**, ponieważ czuję się, jak gdybym nagle spotkała obcego mi człowieka, z którym mam wyruszyć w daleką i najważniejszą podróż. Ale to uczucie **niepokoju** szybko mija.¹⁶

Gdy miłość jest nieodwzajemniona, może przerodzić się w nienawiść. W jednym z felietonów nieodwzajemnioną miłość porównana jest do nienawiści i stwierdza się, że jest stanem jeszcze gorszym. W tym fragmencie widać także jedno podstawowych znaczeń nienawiści – pragnienia, aby osoba, którą się nienawidzi, czuła się źle.(w tym przypadku pragnienie cierpienia):

Czasami myślę, że [nieodwzajemniona miłość] jest **udręką o wiele okropniejszą niż nienawiść. Przy nienawiści pragnie się tak naprawdę przecież tylko jednego: cierpienia znienawidzonej osoby.**¹⁷

Nienawiść ma również związek z zemstą. W poniższym fragmencie jest podkreślone, że będąc kochanym łatwiej jest znienawidzić człowieka, niż przestać kochać.

Nienawiść i pragnienie zemsty są, proszę pana, bardzo proste do przeżywania. Takie do objęcia przez każdego, bo wszystko jest przecież jasne. Szczere, uczciwe i jednoznaczne. Jak plus i minus. Jak czerń i biel. **Nienawidzić jest łatwo. Ale będąc kochaną, przestać kochać jest trudno.** [...] Bardzo trudno, proszę pana...¹⁸

Tęsknota jest w felietonach uczuciem niechcianym, o negatywnej konotacji:

Ponieważ **nie chciała** nic poważnego, a tym bardziej żadnej bliskości, **tęsknoty** i na końcu poharatanej godności.¹⁹

Tęsknotę można także udawać, fałszywie okazywać: Mąż odbierze mnie z lotniska, przytuli jak brat siostrę, **skłamię, że za mną tęsknił.**²⁰

Nie brakuje w felietonach tematyki samotności. Samotność jest w felietonach uczuciem niepożądanym o negatywnej konotacji. Jest pojmowana jako niedostatek kontaktu z ludźmi:

¹⁵J.L. Wiśniewski, Sceny z życia małżeńskiego, Pani, 11, 2011

¹⁶J.L. Wiśniewski, Wydarzenia nieoczekiwane, Pani, 9, 2012

¹⁷J.L. Wiśniewski, Sceny z życia małżeńskiego, Pani, 11, 2011

¹⁸Tamże

¹⁹J.L. Wiśniewski, O wolnym rynku, Pani, 4, 2012

²⁰J.L. Wiśniewski, W tranzycie, Pani, 10, 2010

Takim wolnym rynkiem okazuje się Internet. Kapitał, który można w nim zbić na **ludzkiej samotności**, nie mógł ująć uwadze kapitalistów "nowych mediów". Oni również analizują statystyki GEWIS odnośnie do pragnienia miłości, a ponadto wiedzą, że na przykład w Niemczech w około 40 proc. gospodarstw domowych mieszkają **samotne kobiety i samotni mężczyźni**, którzy nie chcą zasypiać i budzić się sami. Na dzisiaj (marzec 2012) tylko na terenie Niemiec funkcjonuje 2500 portali będących miejscem kojarzenia singli w pary. Ponad siedem milionów ludzi udostępniło swoje dane, rejestrując się na tych portalach. Większość podała także numery kont bankowych lub kart kredytowych, dzięki czemu **internetowy biznes kojarzenia samotnych** w samym tylko roku 2010 zarobił w Niemczech niebagatelną sumę ponad 190 milionów euro.²¹

W połączeniu wyrazowym – „internetowy biznes kojarzenia samotnych” widoczny jest krytyczny stosunek autora do opisywanych zjawisk. Leksem *biznes* wyraża ten negatywny stosunek.

W kolejnym fragmencie samotność także jest niepożądana, stoi obok innych wyrazów o negatywnej konotacji (zdrada, porzucenie, bezradność):

Najbardziej zdumiewający jest zupełnie nieoczekiwany i szokujący wniosek z tych badań: ponad 96 procent osób o podwyższonej aktywności tego obszaru to... kobiety. Ale to nie tylko aktywne „jądro ogoniaste” w mózgach kobiet jest odpowiedzialne za taki stan rzeczy. Często są to wlokące się za nimi ogony zła, jakiego doświadczyły. **Zdrada, porzucenie, opuszczenie, nagła samotność, bezradność i często niezасłużona starość w biedzie.**²²

Kolejną nazwą emocji, jaka pojawia się w felietonach, jest wstyd. Zdarza się, że ma on w konkretnym kontekście pozytywną konotację. W jednym z fragmentów wstyd opisywany jest jako uczucie pozytywne, przyjemność przewyciężona. Bohaterka uświadamia sobie, że w danej sytuacji możliwy jest stosunek seksualny, co jest wstydlive. Połączenie wyrazowe „podniecające pokonywanie wstydu” wskazuje na przełamanie uczucia, które jest podniecające, wiążące się z seksualnością:

Gdy poczuje swój impuls, wysyłam do każdego z nich SMS. Najczęściej natychmiast dostaję odpowiedź. Sama wybieram, na którego mam ochotę. I wszystko się wtedy zgadza. Ponowna ciekawość, dobra kolacja, interesująca rozmowa, **podniecające pokonywanie wstydu**, który zdążył pojawić się w tym czasie.²³

²¹ J.L. Wiśniewski, O wolnym rynku, Pani, 4.2012

²² Tamże

²³ <http://www.styl.pl/magazyn/felietony/janusz-wisniewski/news-przyjazn-2-0,nId,64588>

Wstyd nie tylko może odnosić się nie tylko do erotyzmu i seksualności. Jak w następnym zdaniu: **Wstydzila się** zameldować jako bezrobotna.²⁴

W felietonach można także znaleźć opisy, jak się czuje bohater, jak się on zachowuje pod wpływem emocji:

Mój ojciec umarł. **Nie mogłam złapać powietrza, zaczęłam się dusić. Wybiegłam z izolatki i zaczęłam uciekać schodami w dół. Zatrzymałam się** dopiero w ogrodzie przed szpitalem.²⁵

Są także fragmenty z wielokrotnym powtórzeniem nazwy uczucia, dzięki czemu zwiększa się ładunek emocjonalny całości:

W izolatce na drugim piętrze szpitala przed chwilą umarł mój ojciec, a ja na tej ławce poczułam coś takiego jak **szczęście**. [...] **Szczęście**, najbardziej wytęsknione przez ludzi **uczucie**, jest pełne takich paradoksów. **Połączenie szczęścia ze śmiercią i rozpaczą** to tylko jeden z nich. Wcale nie taki dziwaczny, gdy na przykład przeczytać poezję i prozę największych romantyków. Dla nich **szczęście** stawało się **intensywniejsze**, bardziej odczuwalne, gdy prawie dotykało śmierci. Bez oblicza nieuchronnej śmierci **szczęście według nich nie miało prawa bytu**. [...] Imre Kertész, współczesny węgierski pisarz, nagrodzony Noblem za powieść "Los utracony", pisze o tym podobnie: "Tam, przy kominach krematoriów, w czasie przerw między cierpieniami pojawiała się coś, co przypominało **uczucie szczęścia**". **Szczęście od tysięcy lat definiowano na miliony sposobów**. Zajmowali się tym filozofowie od Epikura - uważającego tak jak Anita, która odczuła je tuż po śmierci ojca, **że szczęście** to "stan absolutnego zjednoczenia ze światem i poznania jego sensu" - po skrajnego pesymistę i cynika Schopenhauera, który sądził, że "**szczęście** to naprawdę nic więcej niż nieobecność nudy."²⁶

W danym fragmencie mimo licznych powtórzeń, przytaczane jest za każdym razem inne określenie szczęścia. Autor wskazuje tu na wieloznaczność tego pojęcia.

Janusz Wiśniewski nieraz próbuje opisać uczucia naukowo, przytacza fakty, odwołuje się do badań socjologicznych, filozoficznych, neurologicznych:

Zauważalnie podwyższoną aktywność u wszystkich badanych wykazywały obszary w lewej półkuli mózgu. I to te bezsprzecznie związane z siedliskami emocji.²⁷

[Szczęście] jest substancją bardzo podobną do opioidów, takich jak morfina, pojawiającą się w dużym stężeniu w okolicach *Ventrales pallidum* (*) i w trochę mniejszym w rejonie

²⁴ <http://www.styl.pl/magazyn/felietony/janusz-wisniewski/news-ciaza-w-czasach-kryzysu,nId,5205>

²⁵ <http://www.styl.pl/magazyn/felietony/janusz-wisniewski/news-ventrales-pallidum,nId,64660>

²⁶ <http://www.styl.pl/magazyn/felietony/janusz-wisniewski/news-ventrales-pallidum,nId,64660>

²⁷ <http://www.styl.pl/magazyn/felietony/janusz-wisniewski/news-bog-w-lewej-polkuli-mozgu,nId,270469>

Orbitofrontales cortex (**). Ogłoszono to światu nie w tomikach poruszających wierszy, ale w nudnych naukowych czasopismach. Okazało się, że szczęście jest małą cząsteczką o krótkim czasie trwania i jak na **szczęście** przystało, ukryło się w zakamarkach mózgu o tajemniczo brzmiących nazwach...²⁸

Nazwy uczuć pojawiają się w felietonach także w postaci metafor pojęciowych.²⁹

Oto kilka przykładów takich metafor :

- Metafora „nieodwzajemniona miłość to cierpienie”: „**Nieodwzajemniana miłość** jest straszną **udręką**, proszę pana.”³⁰
- Metafora „radość jako pulsująca, falująca substancja”: „poczułam, jak przez moje ciało przechodzi **fala radości**.”³¹
- Metafora „wstyd jako przeciwnik w walce”: „Ponowna ciekawość, dobra kolacja, interesująca rozmowa, podniecające **pokonywanie wstydu**, który zdążył pojawić się w tym czasie.”³²
- Metafora „szczęście to płynna substancja, fala wody”: „Bo przypominam sobie ten jego parasol, którym osłaniał mnie od deszczu, to moje **zachłyśnięcie się szczęściem** w dniu naszego ślubu,³³
- Metafora „miłość to ogień, który wygasa”: Szczególnie ta **miłość**, która kiedyś była sensem życia, a teraz **się wypaliła**.³⁴

Można zaobserwować, że w felietonach pojawia się dużo zdań pytających, wykrzyknień, wielokropków, co także wiąże się z funkcją ekspresywną (emotywną):

Napije się pan ze mną wódki? Jest pan Polakiem i nie pije pan wódki!? A to dlaczego? Zniszczona wątroba czy geny dziadka z Wermachtu? Niech pan mi wybaczy, proszę!³⁵

Okropieństwo!³⁶

Praktycznie każdy felieton Janusza kończy się zdaniem pytającym lub trzykropkiem, co może skłaniać czytelnika do refleksji, do przemyślenia danego problemu.

Bo miłość chyba nie ma kolejnych wersji? Jak pan myśli?³⁷

²⁸ <http://www.styl.pl/magazyn/felietony/janusz-wisniewski/news-bog-w-lewej-polkuli-mozgu,nId,270469>

²⁹ Metafory emocji bada m.in. I. Nowakowska-Kempna, wykorzystując podejście kognitywne w badaniu emocji. (I. Nowakowska-Kempna, *Konceptualizacja uczuć w języku polskim*. Warszawa 1995)

³⁰ L. Wiśniewski, Sceny z życia małżeńskiego, Pani, 11, 2011

³¹ <http://www.styl.pl/magazyn/felietony/janusz-wisniewski/news-ventrales-pallidum,nId,64660>

³² <http://www.styl.pl/magazyn/felietony/janusz-wisniewski/news-przyjazn-2-0,nId,64588>

³³ L. Wiśniewski, Sceny z życia małżeńskiego, Pani, 11, 2011

³⁴ L. Wiśniewski, Sceny z życia małżeńskiego, Pani, 11, 2011

³⁵ J.L. Wiśniewski, W tranzycie, Pani, 10, 2010

³⁶ J.L. Wiśniewski, W tranzycie, Pani, 10, 2010

³⁷ <http://www.styl.pl/magazyn/felietony/janusz-wisniewski/news-przyjazn-2-0,nId,64588>

Zabił we mnie coś, co tak bardzo pielęgnowałam. Nie Kocham go...³⁸

Podsumowując wyżej przedstawione, można wnioskować, że w felietonach J. Wiśniewskiego realizuje się swojego rodzaju „model dziennikarstwa emocjonalnego”. Składa się on z następujących punktów:

- Teksty skierowane są przede wszystkim do kobiet. Odwołują się do tematów bliskich kobietom- relacje pomiędzy mężczyzną a kobietą, macierzyństwo, ciąża, samotność, opisy intymnych scen życia.
- Bohaterkami felietonów są przeważnie kobiety. Są to często kobiety nieszczęśliwe, zagubione, chore, co niewątpliwie wpływa poruszająco na czytelnika.
- Felietony są rezultatem rozmów z ludźmi, często pisane są w formie rozmowy. Bohater opowiada o sobie, swoją historię, ale często zwraca się z pytaniami do rozmówcy-autora.
- W felietonach często pojawiają się same nazwy-nominacje emocji (tęsknota, nienawiść, miłość, radość, szczęście). Są fragmenty, gdzie te nazwy pojawiają się ze zwiększoną częstotliwością. Niektóre tytuły zawierają w sobie nazwy uczuć. Nazwy te pojawiają się w ostatnich zdaniach felietonów. Obecność nazw emocji w tzw. „mocnych pozycjach tekstu” wskazują na konkretną emocjonalną dominantę-dominującą emocję w danym felietonie.
- W felietonach emocje ukazują się także w postaci metafor (jako ogień, woda, istota żywa).
- Autor próbuje także tłumaczyć naukowo emocje - odwołuje się do wiedzy neurologicznej, filozoficznej, socjologicznej.
- Prawie każdy felieton kończy się pytaniem lub wielokropkiem. Skłania to czytelnika do refleksji i przemyśleń.

Zatem felietony Janusza Wiśniewskiego mogą być przykładem swojego rodzaju modelu dziennikarstwa „emocjonalnego” – poruszającego problem emocji człowieka i oddziałującego emocjonalnie na czytelników, poprzez treść i formę.

³⁸ J.L. Wiśniewski, Sceny z życia małżeńskiego, Pani, 11, 2011

Bibliografia

- W. Furman, A. Kaliszewski, K. Wolny-Zmorzyński, *Gatunki dziennikarskie. Specyfika ich tworzenia i redagowania*, Rzeszów 2000 oraz K. Wolny-Zmorzyński, A. Kaliszewski, W. Furman, *Gatunki dziennikarskie. Teoria, praktyka, język*. Warszawa 2010
- I. Nowakowska-Kempna, *Konceptualizacja uczuć w języku polskim*. Warszawa 1995
- Арнольд И. В. "Иностранные языки в школе", 1978 №4
- Słownik terminologii medialnej*, red. Walery Pisarek, Kraków 2006
- „Pani”, miesięcznik dla kobiet, 2008-2013
- http://polish.ruvr.ru/2012_09_12/Janusz-Wisniewski-wywiad/ 8.04.2013
- <http://philarts.spbu.ru/structure/sub-faculties/engl-filolog/anglistika-articles/emotsiologiya-texta>. 11.04.2013
- www.twojstyl.pl
- www.ksiazka.net.pl

THE MODEL OF „EMOTIONAL” JOURNALISM ILLUSTRATED WITH THE EXAMPLE OF JANUSZ LEON WIŚNIEWSKI

The works of Janusz Leon Wisniewski are popular among Polish readers. The research material are essays published in the monthly magazine for women "Pani". The analysis revealed a common denominator, which is a multi-faceted concept of love, often put in metaphorical terms. Emotions are the main means of impact on the reader.